

(Остатоци од црквата Св. Димитрије во Лешок над Манастирските лозја и западно од Калето)
 (Part of the church St. Dimitrie in Lesok, above The Monastery grape-vine, and west of Citadele)

Втората локација на која би требало да се ископува е во Долно маало јужно под денешните гробишта и во ливадите на дедо Пеџо односно денес на поп Стојче Ристовски и на Симче и Дракче од Кузманој од Долно маало и можеби таму се наоѓала црквата Св. Димитрије. Инаку, во разговор со поп Стојче тој рече дека кога откопувале корени од стари костени наишле на големи масивни камени плочи, што, укажува дека на ова место некогаш имало некаков објект. Објектот можно и логично да бил црква, која била под гробиштата. Логично е ова да било црква, бидејќи гробиштата се јужно од изворите на киселата вода во Млака, кој во минатото била во сопственост на манастирот во Лешок. Знаеме дека во минатото традиција било обично црквите да се градат до изворите на вода или до реките, езерата и морињата. И јас многу пати сум поминувал под гробиштата, кога одев во Млака во лозјето односно овоштарникот, за да го скратам патот поминував низ ливадата на дедо Пеџо и сум гледал големи камења и големи плочи, што укажува дека таму имало некаков објект. Но, голема е веројатноста дека ископините на црквата да се однесуваат на Св. Богородица, а не на Св. Димитрија, бидејќи и гробиштата во Долно маало се нарекуваат Св. Богородица. Инаку, да потсетиме дека во Долно Маало родот Костадиној го слават Митровден, додека Петреј и Коринкој ја слават Пречиста.

(Спасовски Миклев Иљо од Сибиној и Коцевски Јорданов Коло од Костадиној, пред остатоците од црквата Св. Илија во Долно маало во Лешок, август,2009)
(Spasovski Miklev Iljo - Sibinoj and Kocevski Jordanov Koljo- Kostadinoj, by parts of the church St. Ilija in Lower neighbourhood in Lesok, August,2009)

Третата локација, на која би требало да се ископува е во Карапанџоските ливаде на локацијата на Сандро Ристовски Катин каде и денес има остатоци од големи камени обликувани плочи и можно е таму се наоѓала црквата Св. Димитрије потоа црквата Св. Георгие (Св. Ѓорѓи) или Св. Аранѓел. Но, за ова треба детални истражувања од Управата за заштита на споменици на култура на Македонија.

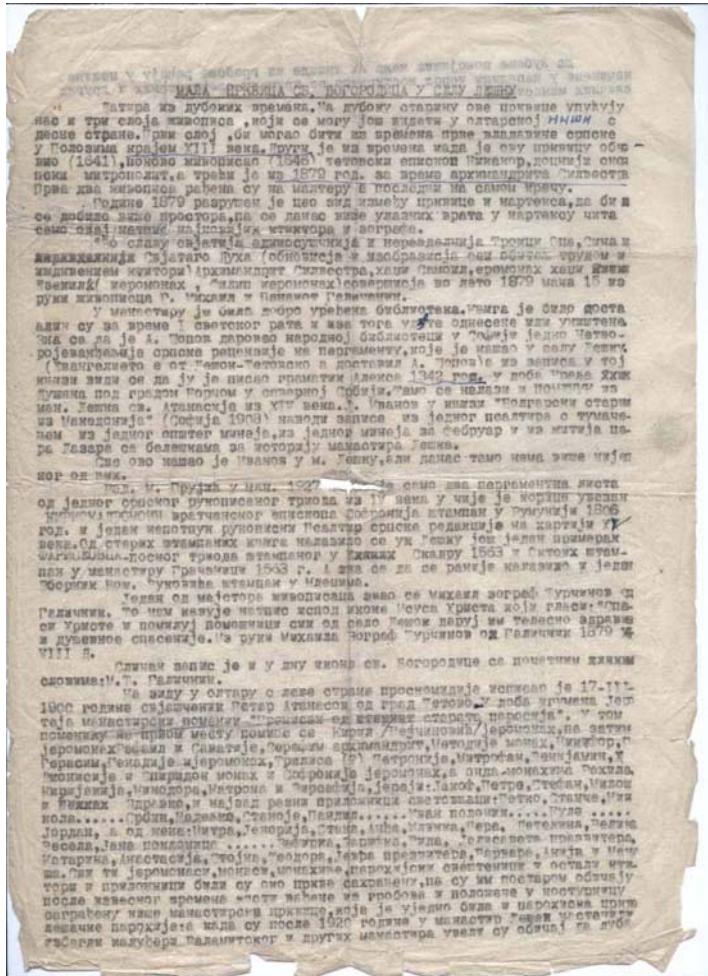

(Крст, стар со векови, наследство ми е од мајка ми Јорда и татко ми Живко Спироски, кои го добиле од баба Цвета и дедо Трпо Онуфриевски, а они од праба ба ми Менуша и прадедо Спиро од Лешок)
 (Cross, old (centurias), an inheritance of my mother Jorda and father Zivko Spiroski, they inherited it of grandmother Cveta and grandfather Trpo Onufrievski , and they at Menusha и Spiro - Lesok)

Во родот Лалошои и по машка и по женска лоза, според живата меморија се знае дека имало 11 претци, кои биле активни свештени лица (поп, калуѓер, калуѓерка) или се школуваат во црковни училишта и тоа: пет биле активни попови (поп Китан (03), поп Симон (06), поп Онче-Онуфрие (14), поп Спиро Онуфриевски(24) и поп Гиго-Глигорие Онуфриевски (53), еден завршил богословско учителско училиште во Призрен и не се запопил, туку бил учител Трпо Онуфриевски

(54), еден учел средно богословско училиште во Битола до 3 година и прекинал поради болест Ѓоко Поповски (153)), еден бил калуѓер во Лешочкиот Манастир-Петроние (Петре)-Данаил (15), една беше калуѓерка, прво во Побожје, а после во Горњак - Трпана Ристовска (239), која добила калуѓерско име Татијана. При ова се поставува прашање, дали од истиот род не бил и епископот Никанор, односно дали родот Лалоши и родот Глајно од Лешок не било истиот свештенички род?

(Стар ракопис, ми го даде Поп Стојче Ристовски во 2004 г. , но, незнам од кого е и каде е објавен)
(Old manuscript , Priest Stojce Ristovski gave me it in 2004, but I don't know whose is it and where was issued)

При ова би сакал да укажам дека сите факти и сознанија и логични размислувања наведуваат на заклучок дека нашиот род имал поповска традиција и во претходните векови и верувам дека и Лалош бил поп, бидејќи располагал со нива која е евидентирана во Црковните книги и во катастар како Лалоши коштање. Секако дека Лалош бил ситуиран и затоа дал подарок на Црквата. Доколку Лалош не бил поп тогаш неговиот татко или дедо требало да биде поп, штом Лалош подарува имот на Црквата во Лешок.

(Лешок, мај 2005, владиката Кирил, поп Димко, секретарот Вичко, Митко и Мане од Тетово)
 (Lesok, May 2005, the archbishop Kiril, priest Dimko, secretary Vicko, Mitko and Mane-Tetovo)

Се поставува прашање дали Лалош и потомците на Лалош, не биле од родот Глајној од Лешок и дали епископот Никанор не бил татко, дедо или чичко на Лалош. Да се потсетиме Лалош се родил некаде околу 1670, 80 година и голема веројатност е дека Никанор му бил дедо на Лалош. Според мене и самото име Главинои, Главиној, Глајној не е случајно, бидејќи се работело за род со свештеничка традиција и имало многу умни и паметни глави (попови, монаси, епископи и др) кои биле писмени и чателе книги, го подучувале народот во црковниот и духовниот живот и не случајно името на родот бил Главинои или како викаат лешаните Глајној.

Оваа моја теза која има голема веројатност за точност, треба црковните и научните работници да ја истражуваат и верувам дека еден ден истото ќе биде и потврдено.

Со ДНК анализи на коските и черепите ќе дојдеме до нови сознанија за игумените и калуѓерите и за претците, црковни лица од Глајновиот и Лалошовиот род. Треба да се има во предвид дека има многу постари гробови од родот Лалошои на гробиштата Св. Харалампие на Костоо и на гробовите околу црквата Св. Богородица во Лешок и во гробиштата на црквата Св. Архангел и Св. Илија во Непроштено и верувам дека еден ден со ДНК тестови ќе се потврдат уште по старите се корените од 5 векови наназад на родот од Лешок Лалошои и лозата од Непроштено.

Во продолжение ќе се задржам на големите пропаганди на Србија, Грција и Бугарија и настапувањето на сите начини за да македонците ги претопат или заграбат како нивни, меѓу кои е и јеромонахот Кирил Пејчинович, кои Србите го преземаат како србин а Бугарите како бугарин, а тој е роден во Терце и скоро целиот живот го помнува во Лешок.

*) Во ова книга Јас користам презиме Пејчинович на јеромонахот Кирил, а не Пејчиновиќ.

Ова го правам од причина што мене не ми лежи на уво, ниту ми е на врвот на јазикот и чувствуваам длабоко во себе дека населението во Полог, во минатиот 19 век и 20 век, не го чувствуваат близко и природно презимето со наставка иќ, бидејќи го чувствуваат како вештачки наметнато во времето на српското владеење на македонските простори како преку црквата, така, и преку државните органи и институции и настојувале на населението во Полог да му додадат српската наставка - иќ. Бидејќи Кирил бил во Хилендар на Света Гора и таму се замонашил, не значи дека треба да носи презиме со иќ, оти Српските црковни и државни власти го сметаат Хилендар како Српски. Доколку, Кирил бил во манастирот Зограф на Света Гора и таму се замонашил, а Бугарите го сметаат за Бугарски, тоа не значи дека требело да има презиме Пејчинов. Во минатите векови многу македонци биле монаси во манастирите Хилендар и Зограф на Света Гора, тоа не значи дека тие биле срби или бугари, туку биле и остануваат за навек македонци, оти едноставно биле и македонци кои се родиле во Полог и во Македонија. Ова би се однесувало и за монахот Данаил од нашиот род кој не знаеме во кој манастир бил монах, но, ако бил монах во Св. Катерина на Синај, тогаш, се прашувам дали монахот Данаил ќе беше Грк, Египтанец-Копт или Македонец и ќе носеше грчко презиме со наставка ос, еу, оу или иу.

(Лешок, 1938, Српскиот владика Јосиф со монашкото и сестринско братство на денот на осветувањето на новата црква Св. Атанасие и Св. (Кнеза) Лазара)
 (Lesok, 1938, Serbian archbishop Josif with monastic and nun's brotherhood – day of sanctification of the new church St. Atanasie and St. (Kneza) Lazara)

Таткото и свештеник Спиро Онуфриевски е ракоположен од српскиот епископ Максим, додека неговиот син свештеникот Глигорие е ракоположен од бугарскиот епископ Неофит, при што Глигорие (поп Гиго) е парох во Непроштено во кој црквата Св. Илија е осветена 1864 год. од грчки епископ Пајсиј. Значи, во две соседни села кај двајца свештеници татко и син(поп Спиро и поп Гиго) се јавуваат три епископи (грчки, бугарски и српски), што многу јасно укажува за големата и беспоштедна пропаганда преку црквата од страна на трите држави за влијание во Македонија (извор: ред. бр.41).

Би потсетил дека нездадоволството од наметнатите работи од српските црковни и државни власти за јазикот, писмото и, презимињата и др. ги исказувале многу македонци, меѓу, кои и мојот дедо Трпо Онуфриевски кој ја имал наставката иќ во презимето и кој бил будно следен од српските државни органи и како казна бил преместен во Лесковац, Србија на служба-учител.

(Лешок, 1924, Игумен Сава и Трпо Онуфриевски, со завршена богословко-учителска школа 1920 г.)
(Lesok, 1924, Prior Sava and Trpo Onufrievski, who graduated theological – teacher's school 1920)

Многу е интересен примерот со Андро Качовски, кој е посинет за Мито во родот Качои од Лешок, а е донесен од родот Костадиној од Долно маало. Андро бил симпатизер на српските власти, а неговата приврзаност ја исказувал во Лешок и околината, што секогаш зборуваше српски. Јас се сеќавам на Андро Качов, како одеше низ Лешок или седеше пред дуќанот во Бучејца и со лешаните зборуваше српски. Со ова негово зборување на српски јазик во Лешок, а сите други зборуваа на македонски-лешечки, беше исмејуван и му правеа мајтап и постарите, а особено ние децата, кои и гласно му се смеевме и намерно го прашувавме на македонски, а тој одговараше српски. Инаку, познато е дека Андро Качов бил политички противник на дедо ми Трпо и е главен поткажувач и соработник на српските власти и тој поткажувал дека дедо Трпо ги учел децата на македонски јазик-тетовски, а не на српски јазик и затоа дедо е казнет и преместен во Лесковац.

Јас, не сум запознаен многу и не ми се познати некои црковни одлуки со кои се казнети многу македонски свештеници и монаси, но, би потсетил дека во времето од 1918, потоа, со отпочнувањето со градба на новата црква во Лешок во 1924 година и во 1932 година, непосредно пред да се освети и пушти со служба веќе изградената црква, имало реагирање од страна на повеќе македонски свештеници од Полог во врска со името на црквата. Имено, непосредно по Втората балканска војна Македонија била разделена на три дела и по Првата светска војна на Србија и Српската црква им припаднала Вардарска Македонија во управување и владеење. Пред, за време и после Првата светска војна Лешок бил општински центар, но, и црковен и духовен центар на Долни Полог. Заради политички и црковни поени се

замислила идеја во Лешок да се изгради нова црква. Така, уште 1918-1920 година оваа идеја дошла до народот и свештенството. Проектот на новата црква бил направен и понуден на народот. Во овој период од 1918 до 1923 година старешина на Лешочкиот манастир бил архимандрит Методија односно во негово време се родила идеја за изградба на нова црква. Но, како и секоја градба на новата црква требело да и се даде име. Уште од почетокот властите лансирале името да биде црква Св. Лазара, по српскиот кнез Лазар, а не на некој светец.

Веднаш на почетокот се побуниле поповите Спиро Онуфриевски, Трпе Мојсовски, Гиго Онуфриевски, потоа прогресивните учители Трпо Онуфриевски, Анание Поповски Туфек од тетово и др. Поради ова, српските Власти будно го следеле секое движење и реагирање на побунетите попови и сакале по секоја цена да им најдат “грешки” во работата.

(Мај 2005, Митко Спироски, Добредојде на Владиката Кирил во Лешочкиот манастир)
(May 2005, Mitko Spiroski, Welcome of the Archbishop Kiril in Lesok Monastery)

Така, поп Спиро Онуфриевски во 1918 година е казнет со Укор со Е.бр. 945/1918 и по две години во 1920 и со Опомена Е.бр.1898/1920.

X.	Одсуства и боловања веќа од три дана	
	КАЗНЕ	Указот са Е.бр. 945/1918. год. Одоменот са Е.бр. 1898/920 год.
XI.		
XII.	Чиме се занима до рукоположења	Земјоделство

(Казни за таткото поп Спиро Онуфриевски во 1918 и 1920 год. од црковните власти за да ги замолчат непослушните -Извор: ред. бр.150)

(Punishments for father priest Spiro Onufrievski in 1918 and 1920 of religious power for keeping silent
-Source: ordinal number 150)

Интересно и индикативно што во истата 1920 година е казнет со Опомена и поп Гиго Онуфриевски со Е.бр. 190/1920 и истата година е казнет со Епитимијум 15 дена со Е.бр. 2200/1920. Посебо би напоменал дека поп Гиго Онуфриевски во 1931 година со пресуда на Духовниот суд бр. 7564/ 31 е казнет 21 ден затвор, при што казната ја издржал од 21. 07. до 12/08. 1932 година.

X.	Одсуства и боловања веќа од три дана	
	КАЗНЕ	Казната одоменета са Е.бр. 190/1920. год. Епитимијум 15 дена са Е.бр. 2200/1920 Будујуше од судбениот Суд бр. 7564 /31. Камници 21 дн. и Казну издржана од 21/07/20 до 12/08/1932 год.
XI.		
XII.	Чиме се занима до рукоположења	Приградежане земјоделство

(казни за синот поп Гиго Онуфриевски во 1920 и 1931 год. од црковните власти за да се замолчи- Извор: ред. бр.151)

(punishments for the son priest Gigo Onufrievski in 1920 and 1931 of religious power for keeping silent
-Source: ordinal number 151)

Многу е поинтересно и поиндикативно што токму во претходата 1930 година е казнет и учителот Трпо Онуфриевски, кој завршил богословско училиште во 1920 година во Призрен, а кој е син на поп Спиро Онуфриевски и брат на поп Гиго Онуфриевски. Имено, со Одлука на Министерството за Просвета на Кралството Југославија под О.н. бр. 74671 од 3.11. 1930 година е преместен за учител во основното училиште во Лесковац (извор: ред. бр.137).

Овде би укажал дека, Лешочкиот манастир бил под црковна јуриздиција на спрскиот владика Јосиф, кој ги донесувал одлуките за неканонско казнување на поп Гиго и Попо Спиро и дека Владиката Јосиф бил најодговорен што црквата

некаконски одлучила новата црква да се вика Црква Св. Атанасие и Св. (Кнеза) Лазара.

После многу нездоволства и реагирање од страна на свештениците од Лешок, Брезно и други места, црковните и државните власти, донесле некакво тајно соломноско решение црквата да се вика Црква Св. Атанасие и Св. Лазара и на влезната врата ги насликале двата ликови. Но, населението, никогаш не го прифатила името на кнезот за Св. Лазар, туку, црквата секогаш ја викало и до денес ја викаме црква Св. Атанасие од Лешок.

Инаку, многу е интересно како дојдов до Уверението со кое е казнет дедо ми Трпо Онуфриевски.

Во последната сабота од месец септември 2001 година кога сеуште беа драматични случувањата во Лешок, Полог и Македонија од воениот конфликт на албанците од УЧК-ОНА, Јас, многу поинтензивно трагав за податоци за мојот род, а посебно ме интересираше да дојдам до написот за смртта на дедо ми Трпо, кој бил објавен во некој весник. Отидов во Народна и Универзитетска библиотека, Климент Охридски во Скопје и земав сигнатура од неколку весници (Политика, Борба, Шар и др. од 1933 година, меѓу кои и на весникот Вардар од Скопје. Извртев многу пожолтени листови од весниците и дојдов до многу интересни податоци кои се однесуваат за Лешок и Полог. Јас не можам да објаснам колкава радост и среќа почувствувајќи во моето срце и душа кога во весникот Вардар од 23 јули 1933 година прочитав и видов со моите очи: **Трпо Онуфријевиќ**, со крупни болд-црни букви, а пред името и презимето имаше крст. Од голема радост и возбуда долго време го гледав текстот и сликата и ништо не правев. После пола час ги земав укоричените весници Вардар од 1933 година, се симнав долу и го фотокопирајќи весникот. Заминајќи дома и дури тогаш внимателно почнав да го читам и анализирам, при што од текстот сакав да извлечам што можам повеќе сознанија и податоци за дедо ми.

Срце не ме трпеше и веднаш утредента околу 10 саат му се јавив на чичко ми Слободан во Лешок да го известам за радосната вест, бидејќи знаев дека многу ќе се израддува.

Најпрво го поздравив и го прашав чичко ми, што има ново во Лешок, со раселените и дали почнува да се смирува ситуацијата. Но, не ме трпеше срцето и веднаш на Аџо му кажав дека бев во НУБ Климент Охридски во Скопје и дека го најдов написот за смртта на дедо Трпо од новинарот од Тетово Боро Јосифовски објавен во весникот Вардар од Скопје од јули 1933 година.

(Лешок, 2004, поп Димитрие Крстевски, проф. Ружа Ѓорѓевска и Митко Спироски)
 (Lesok, 2004, prist Dimitrie Krstevski, prof. Ruza Gorgevska i and Mitko Spiroski)

Кога ова му го кажав на чичко ми – на Аџота, одеднаш престана да зборува, но, и јас престанав да зборувам. Ми се стегна грлото и го слушам Аџо како плаче и липа една до две минути во Лешок, а јас плачам и липам во Скопје. И давјцата плачевме од голема среќа и возбудување.

Потоа, кога се соземавме, го известив Аџота дека сум во потрага по податоци за дедо ми Трпо и дека сакам да напишам биографија. Исто така го известив и дека се јавував во Богословија во Призрен и во Епископија во Ниш, за да дојдам до некои податоци на дедо како ученик во Призрен. Исто така, го известив Аџота дека дојдов до телефон од Богословијата во Призрен и еден свештеник ми рече дека сите книги и документи се однесени во Нишката епископија и нема тука никакви документи поради случувањата во Косово. Потоа, трагав да дојдам до некое лице од Нишката епископија да ми каже кaj можам да дојдам до податоци за дедо ми Трпо.

По две -три недели Јас отидов во фирмата Бодумина на ул. Васил Гргоров 2-а, кај братлучедот Борче Спироски, во истата барака во која од 2002 беше седиштето на Здружението Лешок од Скопје разговаравме и пиеvме ракија-жолта Кавадаречка. Борче стана од фотељата, не рече ништо, дојде до мене и ми даде една папка-плата. Јас ја отворив и внатре видов дваесетина документи-оригинални кои се од дедо ми Трпо. Мене повторно ме облеа пријатна топлина во телото и едноставно занемев неколку минути. Бев повторно многу среќен и возбуден, како што го најдов и написот за дедо во Вардар во НУБ.

Борче ми рече дека ме поздравува Аџо и ми ги испраќа документите од дедо Трпо. Аџо сигурно знаел зошто баш мене ми ги дава документите иако ни Јас, ни Аџо не сме го виделе ДЕДО, ама со овие документи ќе го овековечиме.

Во меѓувреме најдов телефон од работа и од дома на ректорот на Нишката епископија. Тој беше многу љубезен, ми вети дека ќе види во книгите на учители од Призрен ме замоли да се јавам за неколку дена. Тоа и го сторив и ме извести дека нажалост во списокот на учители не бил дедо ми Трпо. Тој ме извести дека Бугарите за време на Прва Светска војна ги земале и уништиле документите, кои биле во Косово, а дека Српската црква поради бомбардирањата и случувањата од Призрен и Косово во 1999 година од НАТО, ги земале сите црковни документи и ги однеле во Нишката епископија. Тогаш јас го известив ректорот дека најдов документи за дедо ми Трпо. Тој ме замоли да му го испратам по факс сведителството од Богословијата од 1920 во Призрен на дедо и Јас му го испратив.

По некоја недела, кога се видовме Адо во Лешок, ми ја раскажа следната случка:

“Ја ѝ чуаф документиште, ка очиите у ѕлаава. Мама ѝ сфаела документиште од тајко ми у њодрум у едан стап куфер на дн, то ошт кофчегот. Озгора имаше носие на мама, а најдоле беше куфериш. Едан д, н за време на ратиште пред да дојдат албанциште, ја се симнаф доле у њодрум и тражеф нешишто. Го ошворија кофчегот ѝ извадија и од најдоле ѩо извадија куфериш. Сакаф да ѩо ошворим, ама незнаеф како. Га ћрашаф мама шишто има у куфериш? Она ми рече у куфериш има работите од тајко ми. Ја ѩа замољија да ѩо ошвори да видим шишто има унуштра. Мама ѩо ошкључи куфериш и унуштра имаше млоѓу докумени, сљике, неколку менице шишто ћозајмил таре на људи ошт Љешек, Слатина и др. села, а у куфериш имаше и сребрен тештиол ошт тајко ми. Којај кайтијулираше Италија и Бугарија дојдоа албанциште 1944 година. Едан д, н дојде качачка банда, а мие избегојмо ошт дома, а дома остана с, мо мама да ѩа варди куката. Дошле качациште, ошт мама тражеје злато и сребрениот тештиол ошт тајко ми. Мама злато ѩо скрила у ќелото у шторејтош и ем рекла дека нема злато. Едан од качациште ѩа сфаел мама на труйт и со секира сакал да ѩа закоље. Тогај мама им рекла дека има сребрен тештиол ама злато нема и ѩо ошворила куфериш и ем ѩо дала тештиолот. Тогај качациште ѩо зеље и грамофонот и тачеште дедо шишто ѝ кутил од Беч у 1931 година. Таке мама остана читаа ошт качациште, а ѩо земаја тештиолот и грамофонот. Млоѓу интересно се случи то неколку д, на. Мие децаја и фотографија у двор кеј гумнојто ђод тлемна и најдојмо у ток ошт губре неколку златни алтарни и најолеони. Мие се израдуајмо и оштидојмо дома да е се ђофаљимо на мама. Којај ѩо виде злато ѩо мама избезумена рече: Груба ја. Шишто сум најраела! Сум ѩо фрљила злато со губрарничето од шторејтош у губрето ђод тлемња. На децаја ни ѝ зема златнициште и ошиде кеј губрето и ѝ најде свиите други златници.

У 2001 година, Лешек џак ѩо снајде невоља ошт албанциште и нас не исељија ошт Љешек. Којај се вратијмо у Лешек, шишто ќе видимо, млоѓу вредни работите ни украдоа и све беше растурено и расфрлјено у куката. Којај ѝ соријафмо и којај ѝ среџуајмо работите ѩа најдоф ташината со докумениште од тајко ми и беф млоѓу срекен дека борциште на УЧК не ѝ земаје или искинаје докумениште.

Таке, со мама ѝ дочуајмо докумениште ошт албанциште у 44-та година, ама ја ѝ дочуаф и у 2001 година.

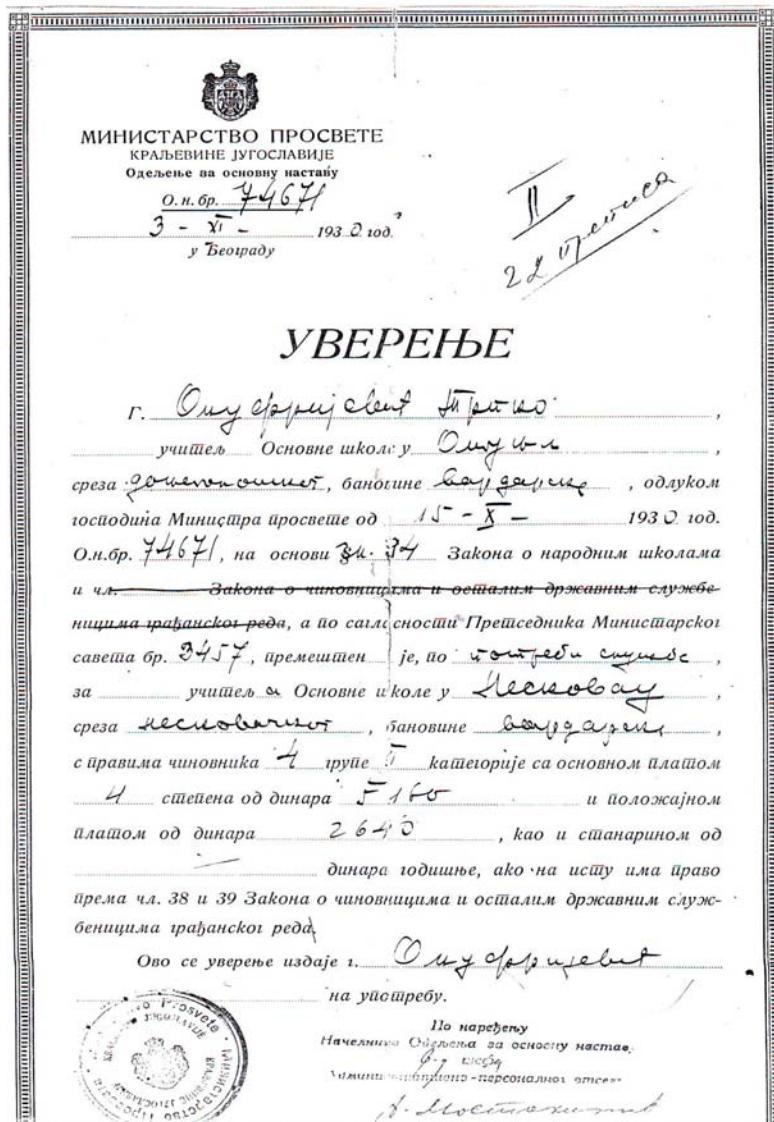
Еве, Митие џи ѝ даам докумениште, зашто знаем дека џи ќе ѝ чуаш, ка очиите у ѕлаава.”

Но, што се однесува до сребрениот пиштол на дедо кој и го земале на баба Цвета, тој бил изгравиран со податоци и иницијали на дедо ми и верувам дека еден ден ќе се најде кај некое лице.

Имав ловџиска пушка- двоцевка Хамелес 16 и во 2001 година со воените дејствија на УЧК ми беше украдена. Кражбата ја пријавив во МВР и верувам дека еден ден ќе се најде крадецот на пушката.

Но, да го продолжам текстот за случувањата во 20-те и 30-те години од минатиот век, за отпорот на свештениците и учителите на српските власти.

(Уверение О.н.бр. 74671 од 3.11.1930 г. за преместување Трпо Онуфриевски учител во Лесковец)
(Certificate Ordinal number 74671 since 3.11.1930 for moving Трпо Onufrievski, teacher in Leskovec)

Секако дека целта на српските власти им била да ги отстранат главните организатори, како дедо ми Трпо Онуфриевски и неколку прогресивни новинари и учители од Тетово, Анание Попоски, Боро Јосифовски и др. и да ги запрат нивните активности во Лешок и во Долни Полог во политичкиот и црковен живот.

Интересен е податокот дека српската црква во 20-те и 30-те години многу брзо ги сменувале игумените вп Лешочкиот манастир. Така, игуменот Сава е старешина нецели две години и тој имал повеќе средби во 1924 година со прогресивните учители од Тетово и Долни Полог, кои ги организирал дедо ми Трпо. Сметам дека не

е случајно, што брзо е сменет игуменот Саво во 1924 година. Имено, тој бил благонаклонет на прогресивните учители и самосвесани и патриотски ориентираните свештеници и властите се плашеле да ги задржат подолго време и да не се зближат со народот. Посебно, што во 1924 година требело да отпочне со изградба на новата црква, а името на црквата било предложено да биде на кнез, што било спротивно на црковните канони.

Од срpsката власт на поп Спиро, дедо ми Трпо, дедо Гиго и др. од нашата фамилија биле лажно обвинети дека се про бугарски настроени и ако се знае дека сите тие се бореле за самостојноста на македонската црква, за самостојна и обединета Македонија и за слободно учење на нашиот македонски јазик. Познати се поделбите на Македонците од Лешок и Полог. Никогаш нема да го заборавам дедо Андре Качов кога ќе го видев со шеширот и бастунот како оди по пат и се поздравуваше со постарите селани од Лешок, кои кему речеа: “*Добар ѕ, н, сїолајти*”, а дедо Андре Качо, ќе го извадеше шеширот, ќе се поднаведнеше и ќе речеше: “*Добар дан. Бог Вам добро дао.*”.

Ние децата, кога ова ќе го чуевме се кикотевме од смеа. Овој пример со Андре Качо, сметам дека кажува се за состојбата со срpsките државни и црковни власти во Лешок и Полог меѓу двете светски војни и какви траги оставило кај населението доста децении.

Но, да се вратам на 20-те година на минатиот век.

Не ми е познато дали во овие години е казнет и поп Трпе Мојсовски, но, сметам дека лицата од нашата Македонска православна црква, треба да ги истражат и проанализираат и Кондуит листите и на другите попови од Полог и дали се поклопуваат овие години со казни и за други попови.

Но, како и да е во 1924 година црковните и државните власти ја отпочнале изградбата на новата црква и таа се градела 10-на години. Така, до 1932 година внатрешниот дел бил прилично завршен (иконостас, фрески, икони и др.) и веќе морало да се наслика светецот над влезната врата и повторно дошло до реагирање на тројцата попови, кои барале името на црквата да биде на Св. Атанасие. Со цел за надминување на овој спор, се дошло до преќутно навидум соломонско решение и над влезната врата биле насликаны и Св. Атанасие од левата страна и десно ликот на кнезот Лазар, во, лик на светец. Секако, дека никој поединец или група поединци не можеле да се спротивстават на Црковните и на државните власти, иако истото било спротивно на црковните канони кои важат со векови. Така, иако црквата носи две имиња, народот и црквата ја викакат црква Св. Атанасие по нејзиниот светец, иако над влезната врата е нацртан и кнезот Лазар, наводно како светец.

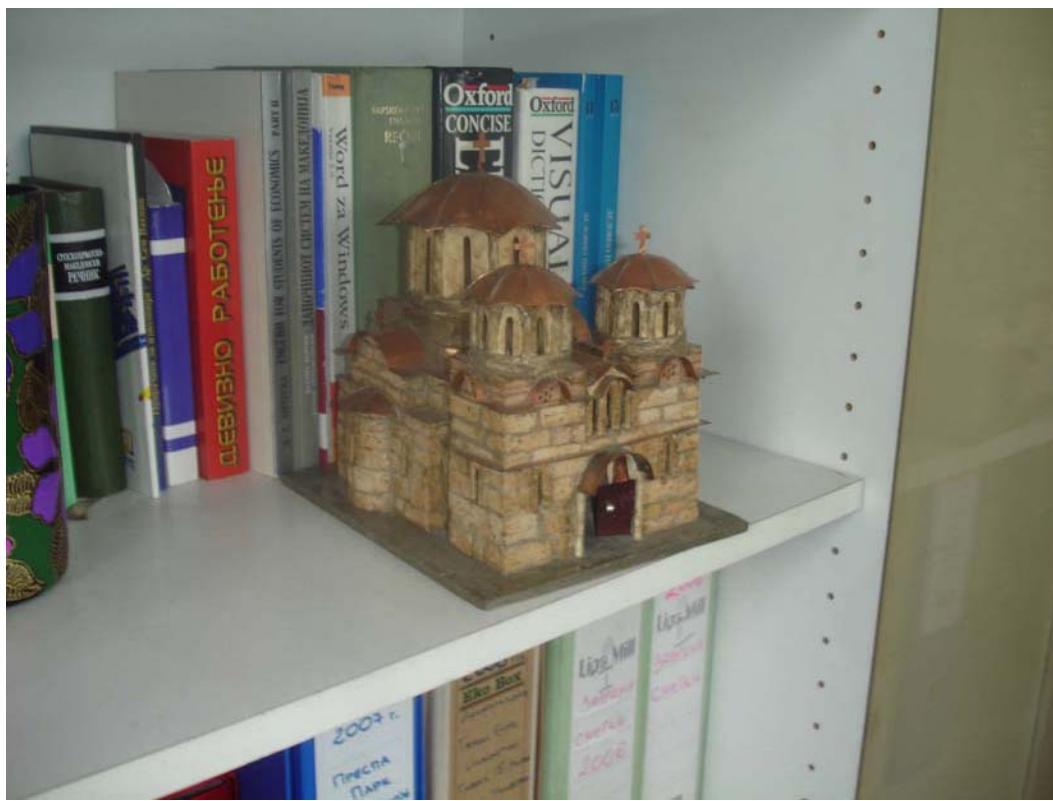
После 80 години се случи голема несреќа и Црквата Св. Атанасие во 2001 година за време на воениот конфликт на 21 Август во 3 часот и 10 минути беше вандалски разрушена со експлозив. Но, ако црквата Св. Атанасие беше разрушена, народот никој не може да го уништи. Народот се обедини и повторно ја обнови и изгради и сега уште посветло свети. Но, во секоја несреќа има и среќа.

Така, се исправи неправдата од 30-те години на минатиот век и сега конечно црквата го носи правото име на светецот Св. Атанасие и над влезната врата е насликан ликот на еден од најголемите светци на христијанството, а не и на некој кнез, цар, крал, претседател, премиер и сл. Така, конечно, дојдоа на виделина црковните канони за кои се бореа поповите Спиро, Трпе, Гиго, учителот Трпо и многу други.

Така, успеало реагирањето на свештениците и новата црква го добила името Св. Атанасие, кое го има и денеска, а не црква Св. Лазара.

(Лешок, 2004, Пренесување на моштите на јеромонахот Кирил Пејчинович)
(Lesok, 2004, Bringing of the relics of monk Kiril Peychinovich)

(Мала макета на црквата Св. Атанасие,Лешок,ми ја направи 2002, Методија Несторовски, Драчево)
(A little model of the church St. Atanasie,Lesok,it is made for me in 2002 by Metodija Nestorovski - Dracevo)

(на сликата се поп Гиго Спиров Онуфриевски, стои позади од десно четврти и татко му поп Спиро Ончев Симоновски од Лешок, стои трети позади од десно со бела брада од Лешок)
 (priest Gigo Spirov Onufrievski is standing behind on the right, fourth and his father priest Spiro Oncev Simonovski - Lesok, who is standing third behind on the right with white beard -Lesok)

Со оглед дека минатата година од страна на Управата за заштита на културните споменици на Македонија, беше откриен нов гроб до црквата Св. Богородица, а во план е оваа 2009 и наредните години да се открие и расчисти и теренот околу црквата Св. Богородица, и др., сигурен сум дека ќе се наиде на многу гробови на монаси и други лица и кога ќе се изгради новата Коскарница, ќе треба колку може подетално да се истражат коските и ако се утврдат коски со ДНК од родот Лалоши истото да се забележи и нотира во книгите и во Коскарницата под черепот или другите коски. Сметам дека ова е од огромно значење за науката и за континуитетот на вековното црковно живеење во Лешок, а секако и за свештеничкиот род Главинои-Лалоши од Лешок.

Денес од родот Лалоши, односно од лозата Пауновој, по женска линија има двајца млади кои се посветија на свештеничкиот позив. Поповската традиција на родот Лалоши продолжува до денес и сигурен сум дека ќе продолжи и во иднина. Така, од гранката-новата фамилија Пауновој од Родот Лалоши односно Главинои,

денес има едно лице Бобан Митевски (912) со заврши Богословски факултет, а е на студиски престој во Москва, и еден е студент на Богословски факултет - Костадин Миланов (910), а се вработи какоасистент во Богословскиот факултет во Скопје. При ова, би сакал да напоменам дека учи Богословско училиште во Драчево, а е со потекло од Лешок и Ненад Инчевски, син на Зоран и внук на Богдан Пиперка од родот Инчеј или Пиперкој од Лешок.

Во Лешок свештени лица покрај од родот Лалоши кој со векови давал попови, имало и од вториот свештенички род од Лешок тоа е родот Лешкој-Попој, потоа во минатиот век свештеник-богослов бил и Мито Јоанов Аврамовски од родот Кашамеј од Тенеке маало, а последниот половина век поп од Лешок е Стојче Ристовски од родот Петреј од Долно маало.

Во март 2008 година се јавив на телефон кај поп Стојче Ристовски да ми дообјасни за некои книги со религиозен карактер кои ги превел. Поп Стојче ми рече дека има преведено 5 книги. Тој ја превел книгата: Толкување на светите евангелија од Никола Велимировиќ, кој бил владика во Охрид во црквата Св. Наум, кој ја напишал оваа книга во 1928 година. Оваа книга МПЦ ја печати во 2000 година и за квалитетниот превод протојереј ставрофор Ристоски Стојче има добиено пофалница во 2001 година од Друштвото на литературни преведувачи на Македонија, за преводи на литература со религиозна содржина. Поп Стојче ми рече дека сите 5 книги ги однесол и во библиотеката на Лешочкиот манастир.

(фото: Митко Спироски, поп Стојче Ристовски од родот Петреј од Долно маало од Лешок, завршил Богословија во Призрен 1953 год.)

(Photo: Mitko Spiroski, priest Stojce Ristovski of the kin Petreej – Lower neighbourhood -Lesok, who graduated Seminary in Prizren 1953)

Планирам да му предложам на поп Димко Крстевски од роднокрајни автори од Лешок и Полог да собираат книги и да се отвори Библиотеката на Лешочкиот манастир, а Јас ќе ги предадам и моите досега објавени две книги: Прирачник за данок на промет од 1990 и 1991 година, како и Книгата во електронска верзија на ЦД Македонски народни песни од Полог, Македонија од 2009 и оваа книга која ќе биде

завршена во декември 2009 и ќе биде на ЦД, како и книгите кои ги работам и верувам во наредната година ќе бидат објавени.

Мито Јоанов Аврамовски од родот Кашамеј од Лешок, бил свештено лице и завршил богословско учителско училиште во Призрен. Бил еден од инициаторите за самостојна МПЦ за време на Војната кога биле на слободна територија во Дебарца, Мито бил кандидат за владика на МПЦ, но, ОЗНА го следела неговото движење и некои структури блиски до Српската црква го прогласува за неподобен, и бил распореден за учител во Гевгелија, предавал руски јазик. Му монтирале дека сакал да пребега преку граница и го отепале. Закопан бил во Гевгелија, но, не му се знае гробот. Сметам дека, потомците на Мито Аврамовски, од родот Кашамеј односно Дабоќеј, како и Црквата, треба да покренат постапка за пронаоѓање на гробот и во посебна црковна процесија на достоинствен начин да бидат закопани моштите во кругот на Лешочкиот манастир.

Верувам, дека кога ќе ги прочитаат овие редови потомците на Мито Аврамовски од Лешок од неговите браќата Ристо и Душан (Ѓуро, Никола, Јошо, Спасо, Бора и Благо Аврамовски), како и потомците од Митовите први братучеди, Петко, Симо, Горче и Тоде Аврамовски од Кашамеј од Лешок, кои се преселија во Тетово и Горче Петров односно на нивните деца (Мирко, Лидија, Иван, Раско и Љупчо Аврамовски) или потомците на Ане Јосифовски (Живко Јосифовски со сестрите Васка, Костадинка и Ольга) од Кашамеј од Лешок , барем некој ќе покрене иницијатива заедно со МПЦ да се најдат коските на Мито и да се пренесат на достоинствено место. Намерно, ги споменувам потомците на родот Кашамеј од Лешок, кои се ист род со Мито Аврамовски, за да се присетат дека се од ист род и дека имаат христијанска обврска да не дозволат гробот и коските на Мито Аврамовски да се изгубат, но, мислам дека ова треба да биде обврска и на Црквата од Лешок и во блиска иднина ова да го реализира.

Инаку, за Димитар (Мито) Аврамовски од Лешок, многу добар текст има напишано Ванчо Меанџиски, зет Лешочки, кој е маж на Олга Петреа Јовановска од Лешок од родот Јанини. Имено, авторот Ванчо објави текст за Димитар Аврамовски под наслов: **Жртва на комунистичкото слепило**, кој е објавен во Списанието Епоха од 5 Октомври 1991 година, при што посебно сакам да нагласам дека Меанџиски има напишано неколку написи и книги во кои обработува теми и моменти за Лешок (извор: ред. бр. 66).

(Мито Аврамовски, богослов и учител од Лешок, кандидат за Поглавар на МПЦ, од ОЗНА е ликвидиран во Гевгелија)

(Mito Avramovski, seminarist and teacher -Lesok, candidate for Superior of MPC(MOC) of OZNA is eliminated in Gevgelija)

Во октомври 1971 година, кога запишав 4-та година на Економскиот факултет во Скопје, а ми остана од трета година само Теорија и анализи на биланси од проф. Тодор Стојановиќ, Јас бев во Лешок и одев да прошетам кај Лешочката река и поминав низ Манастирот. Во дворот беше поп Стојче Ристовски и ме праша дали сакам да помогнам со муљачата да го изгмечиме грозјето. Јас секако дека сакав и така го изгмечивме грозјето. Тој ден зборувавме со поп Стојче за многу работи, но, за тие муабети во друга прилика. Јас, носев брада- не се бричев, а имав и долга коса, што асоцираше попската традиција, но, Јас бев претставник на студентите кои од 1968 година се побунија во Европа и Југославијакако: Руди Дучке од Германија, Даниел Кон Бендит од Франција, Дражен Бидиша и Звонимир Чичак од Загреб, Белград и др. Јас бев прогресивниот студент- бунтовник од Лешок и Македонија. Тогаш, зборувавме за факултетот и до каде сум. Јас му кажав дека сум 4-та година. По неколку време се сретнавме во Скопје и поп Стојче ми рече дали би сакал да студирам на теолошки факултет во Москва и дека он ќе ургира да добијам стипендија. Јас, многу размислуваа за оваа понуда, која во душата јас како Митко и како дете од поповска семејство, сакав да ја прифатам понудата, но, сепак преовладува времето-социјализмот и реалноста-веќе бев при завршување и требаше да се откажам од економијата, а сум во завршување. Јас, тогаш одлучив да го завршам Економскиот факултет и така остана нереализирана понудата, но, и Јас искрено сакав во мојата душа да завршам и теологија.

Но, еве на овој начин и со оваа книга ќе ја искажам мојата љубов кон семејството, кон нашата свештенничка традиција, кон нашата Македонска православна црква и барам Господ да ми прости што не одговорив позитивно тогаш на благопријатната понуда да студирам на Теологија во Москва.

Со поп Стојче разговаравме и за социјализмот и теоријата за материјализмот и теоријата за духовниот живот, за црковното учење, потоа разговаравме што учиме и не учат во школа и дека треба да се учи подлабоко за душата на човекот. Го даде примерот на Достоевски и Браќата Карамазови каде ги дава неколку различни ликови од царска Русија, а која важи и денес и која се потврди и во мојата потесна фамилија и.т.н.

Во 60-те години во Лешочкиот манастир имаше наколку калуѓерки.

Мене и на мајка ми Јорда многу ни се допаѓаше како пее женскиот хор на калуѓерките од Лешок. Исто така и на Олга Тодороа Минчева многу убаво и пеел женскиот хор на калуѓерките во Лешок.

Матица-игуменка на калуѓерките беше Миланија, србинка која ја испратиле од Српската православна црква со посебна мисија и задача, а другите 6 (шест) беа македонки и тоа:

- Јелица, калуѓерско име Параксева од Базој односно Др,тоој, сестра на Јоанче и Петко Кировски од родот Базој, кои лешаните ги викаат Др,та.

- Јубица , како Вероника, калуѓерка
- Ратка како Ефросинија
- Христина, една ниска калуѓерка, не сум сигурен за името,
- Надежда и
- Евгенија

(фото:Митко Спироски,2008, Калуѓерка Матушка од Одеса, Русија, игуменка во Лешочкиот манастир од 1944 до 1962)

(photo:Mitko Spiroski,2008, the Nun Matushka - Odesa, Russia,mother superior in Lesok Monastery of 1944 to 1962)

(Калуѓерките од Лешочкиот манастир, 1966 год. пред црквата Св. Атанасие, срpsката игуменка Меланија ги однесе чистите калуѓерски души од Македонија во Србија)

(The nuns of Lesok Monastery in 1966 in front of the church St. Atansie, Serbian mother superior Melania took the nuns of Macedonia to Serbia)

(Српската црковна политика ги однесе калуѓерките од Лешочкиот манастир во Горњак, Србија, 1969 г. (станата-лево- Трпана (Татијана) и седната-десно Јелица (Параскева) двете потекло од Лешок) (Serbian religious politics took the nuns of Lesok Monastery in Gornjak, Serbia, 1969, Trpana (Tatijana) is standing on the left and Jelica (Paraskeva) is sitting on the right, they are from Lesok)

Инаку, фотографиите од калуѓерките ми ги испрати Љупче Костовски од Тетово, син на Перса Костовска. Во фебруари 2009 година разговарав со Перса и таа ми кажа повеќе работи за Трпана, и ми вети и фотографии. Перса е родена сестра на Трпана Ристовска односно калуѓерката Татијана.

Сите 6 калуѓерки беа од Македонија, а само Меланија беше србинка.

Во 1967 година кога се осамостои Македонската православна црква, Меланија се покажа дека била со специјална српска задача, се врати во Петровац на Млава и во Горњак и покрај многуте молења на народот. Со неа ги зема и калуѓерките – македонки.

Меланија умира во 2001 година, а закопана е во Горњак. До денес, 2009 година живи се Јелица-Параскева, Љубица-Вероника, Ратка- Ефросинија, како и Надежда и Евгенија. Незнам, можеби некоја калуѓерка во овие години умира, но, тоа не ми е познато.

Во 1977 година во Горњак од Побожје се префрлува кон сестринското братство и Трпана Ристовска од Лешок и таму добива калуѓерско име Татијана.

Трпана (239) е внука на Ката (28), која е сестра на поп Спиро (24) од родот Лалоши (види: Табела бр.1, 2 и 2-а), односно е внука и на Атанас, мажот на Ката, кој е од вториот свештенички род од Лешок Лешкои односно Попој. Значи, Трпана односно калуѓерката Татијана има свештеничко потекло и по женска линија (баба и Ката) и по машка линија (дедо и Атанас).

Трпана Давидова Ристовска, односно калуѓерка Татијана умира во 1983 година на Нова Година и е закопана во Манастирот Горњак, Србија.